

GEOLOGŲ SAJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

2011 m. gruodžio 2 dieną įvyko jau XXII Lietuvos geologų sąjungos suvažiavimas, į Gamtos tyrimų centro Geologijos ir geografijos instituto (GTC GGI) salę sutraukęs per 200 narių. Suvažiavimas tylos minute pagerbė į Amžinybę išėjusiuosius. Pradėjusi suvažiavimą LGS pirmininkė Rimantė Guobytė pasveikino suvažiavimo dalyvius, atkreipė dėmesį į darbotvarkėje numatytų pranešimų aktualumą, paragino visus būti aktyviais, diskutuoti rūpimais klausimais. Visi penki pranešimai buvo skirti įvairių geologijos sričių raidai paskutiniuoju dešimtmečiu.

GTC Geologijos ir geografijos instituto vadovė dr. Miglė Stančikaitė pradėjo pranešimų ciklą pranešimu „Permainų dešimtmetis Geologijos ir geografijos institute: 2001 – 2011 m“. Labai koncentruotai paminėdama tik svarbiausius pokyčius instituto valdyme bei finansavime ir jo struktūroje, ji pademonstravo GGI virsmo dabartine struktūra kelią. Nors pranešimas buvo skaitytas liepos mėn., GGI 70-mečiui skirtoje konferencijoje, auditorija įdėmiai jį išklusė, nes daugelis atvykusių į suvažiavimą konferencijoje nedalyvavo.

Dr. Jolanta Čyžienė (pranešimas „Kosmoso programa ir interferometrinių tyrimų patirtis“), priminė, kad nuo 2007 m. Lietuva priklauso Europos kosmoso agentūrai, kuri yra finansuojama Europos lėšomis. Pranešime buvo detalai aptartos nacionalinių mokslinių tyrimų technologijų ir inovacijų plėtra iki 2020 metų. Prioritetas – skraidomų aparatų techninė plėtra. Tai svarbu aplinkos monitoringui (klimato, žemės judesių, atmosferos užteršimo ir kt. klausimams aiškinti). Dirbtiniai palydovai iš 800 km aukščio radarais fiksuoja vietovės paviršiaus taškų absoliutų aukštį. Interferometriniai tyrimai sparčiai tobulėja. Siekiama išgauti iki 1 mm tikslumą. Pranešėja pademonstravo Londono, Berlyno ir kitų miestų žemėlapius, kuriuose atsispindi žemės paviršiaus mikrosvyravimai. Lietuva dalyvauja 4 projektuose: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Ignalinos AE teritorijos plotų SAR tyrimuose.

Dr. Saulius Gulbinskas pranešimo „Naujos Baltijos jūros ir kranto zonos tyrimų galimybės“ įžangoje apžvelgė Lietuvos mokslininkų (M. Repečkos, O. Pustelnikovo, E. Trimonio, J. Šimkaus ir kt.) atliktus tyrimus pasaulio vandenynuose iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Pranešėjas pabrėžė, kad visi darbai vyko skyriumi. Padėtis iš esmės pasikeitė po 1991 m., kai Klaipėdoje buvo įkurtas Baltijos jūros tyrimų centras. Šis centras jungia buvusios sąjunginės žūklės laboratorijos, Klaipėdos universiteto jūros technikos fakulteto mokslininkus.

Nuo 2010 m. pradėtas įgyvendinti Jūros slėnio projektas. Vienas iš svarbesnių jo tikslų – suburti mokslininkus ir tyrėjus į darnų kolektyvą ir planingai vykdyti jūros ir priekrantės tyrimus.

Dr. Gražina Skridlaitė savo pranešime „Uolienų mikropasaulis: tyrimų metodai ir rezultatai“ pabrėžė, kad nors Lietuvos kristalinio pamato uolienų amžiaus tyrimai pradėti seniai, bet jie buvo atliekami užsienyje. Įsigijus kaitaus slėgio ir aukštos skiriamos gebos skaninį elektroninį mikroskopą amžių nustatyti galima iš atskirų mineralų grūdelių. Ypač informatyvūs yra cirkonio grūdėliai. Jo galimybės labai plačios. Kompleksiškai tiriant fosilijas ir jas talpinančias uolienas galima atkurti to laiko aplinką, išaiškinti evoliucijos klausimus. Naujasis mikroskopas leidžia nustatyti mineralų ir kitų junginių cheminę sudėtį. Cirkonio grūdeliams tyrinėti panaudojus šviesos detektorius, nustatomas jų amžius.

Dr. Vaida Šeirienė („Kvartero tyrimai: nuo ledynmečių ir tarpledynmečių iki žemdirbystės plėtos“) apžvelgusi kvartero nuosėdų tyrimų istoriją, papasakojo apie biometodus. Pranešėja pažymėjo, kad bendradarbiaujant su Berno universiteto mokslininkais, pritaikius tikimybių teoriją, buvo patikslinti tarpledynmečių paleoklimato rodikliai. Gauti duomenys koreliuoja su kaimyninėse teritorijose gautais duomenimis. Buvo pasidžiaugta, kad kvarteristai turėjo galimybę susipažinti su Grenlandijos ledynų aplinkoje vykstančiais procesais. Bene daugiausia autorė laiko paskyrė paleobotaniniams tyrimams, taikomiems antropogeninei veiklai atkurti.

Žurnalo „Geologijos akiračiai“ redaktorius Valentinas Baltrūnas pasiūlė diskusijai mintį, kad šiais finansiškai sunkiais laikais galima pasitenkinti žurnalo internetiniu variantu. Nors iškelta mintis neblogo, bet jai nebuvo pritarta. Toliau pranešėjas išvardino žurnalo rėmėjus ir visiems jiems nuoširdžiai padėkojo. Suvažiavimas pasveikino garbaus amžiaus ir jaunesnius jubiliatų, daktaro disertacijas apsigynusius LGS narius A. Damušytę, A. Aleksienę, T. Sukovą ir G. Žaržojų. Lietuvos geologų sąjungos garbės nario vardas buvo suteiktas trims geologų sąjungos nariams: Laimutei Onai Augulytei, Jonui Banėnui ir Kastyčiui Juozui Dunduliui. Po kavos pertraukėlės scenoje pasirodęs J. Erlickas ir jo muzikantai padainavo, pažėrė replikų ir pamokymų, kaip lengviau išgyventi. Po koncerto vakaronėje tęsėsi bendraminčių diskusijos įvairiomis temomis.

Parengta pagal O. Kondratienės paruoštą suvažiavimo protokolo medžiagą

LGS žurnalo „Geologijos akiračiai“ redakcinės kolegijos posėdis

LGS taryba 2011 m. kovo 16 d. nutarimu (protokolas Nr. 136) sudarė žurnalo „Geologijos akiračiai“ redakcinę kolegiją, kurios nariai – Laima Augulytė, Valentinas Baltrūnas, Saulius Gadeikis, Rimantė Guobytė, Algirdas Klimas, Antanas Marcinonis, Jonas Satkūnas, Gražina Skridlaitė ir Petras Šinkūnas. Šių metų vasario 1 d. redakcija susirinko į pasitarimą. Posėdyje taip pat dalyvavo ilgametis žurnalo dizaino ir maketo rengimo specialistas Henrikas Giedrikas. Tarp svarstytų klausimų buvo žurnalo 2011 m. leidinių (Nr. 1–2 ir 3–4) aptarimas, pagrindinių temų parinkimas, parengto projekto „Patarimai žurnalo autoriams“ aptarimas, taip pat mokslinių straipsnių pateikimas ir jų recenzavimas.

Pasisakius visiems posėdžio dalyviams, pasidalijus nuomonėmis buvo nutarta:

1.1. Pagal galimybes bandyti vėl grįžti prie keturių numerių (kas ketvirtį) leidybos per metus.

1.2. Sudaryti galimybę pageidaujantiems autoriams susipažinti su korektūrai parengtais jų publikacijų maketais.

1.3. Spausdinti mokslinių straipsnių, taip pat kitų išsamių aprašomojo ar publicistinio pobūdžio straipsnių trumpas (iki 1 000 spaudos ženklų) santraukas anglų kalba.

1.4. Pagal galimybes rekomenduoti kuo įvairesnį aptariamų temų ratą, redkolegijos nariams inicijuojant jų siūlymą, nepamirštant geopaveldo, geologų kalbos ir terminijos, kitų geologų bendruomenei aktualių klausimų.

1.5. Pritarti parengtiems „Patarimams žurnalo autoriams“ (žr. žurnalo viršelyje).

1.6. Rekomenduoti redaktoriams vadovautis patvirtintais Lietuvos standartais (LST ISO 690 ir LST ISO 690-2) bei pagal juos parengta „Bibliografinių nuorodų ir jų sąrašo sudarymo studijų bei mokslo darbuose metodika“ (O. Janonis, 2005; paskelbta internete) atsižvelgiant į geologijos sąvokų ir terminijos specifiką, pateikimo tradiciją.

1.7. Mokslinius straipsnius, parengtus pagal „Patarimus žurnalo autoriams“, recenzuoti;

1.8. Rekomenduoti moksliniam straipsniui įvertinti skirti vieną recenzentą traktuojant atsakingojo redaktoriaus vertinimą kaip antrąją recenziją. Jei šie vertinimai būtų priešingi, straipsniui recenzuoti kviečiamas dar vienas specialistas.

1.9. Pritarti parengtai mokslinio straipsnio recenzijos formai.

Žurnalo redkolegijos nariai linki visiems „Geologijos akiračių“ skaitytojams ir autoriams kuo daugiau malonių valandėlių kartu su mūsų LGS žurnalu!

Redkolegijos posėdžio dalyviai (iš kairės stovi – H. Giedrikas, A. Marcinonis, J. Satkūnas, S. Gadeikis, P. Šinkūnas, V. Baltrūnas; sėdi – R. Guobytė, L. Augulytė (B. Karmazos nuotr.).